

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a Dombovári & Szloboda Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dombovári Henrik ügyvéd) által képviselt **felperesnek** a dr. Szakál Ibolya Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Zwierczykné dr. Szakál Ibolya ügyvéd) által képviselt **I.r. és II.r. alperesekkel** szemben jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2010. március 31. napján kelt 20.G.40.001/2010/7. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek - mint együttes jogosultaknak - 75.000,- (Hetvenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A II.r. alperes - mint megrendelő - és a perben nem álló "A" Rt. „Fa.” (a továbbiakban: fővállalkozó) - mint vállalkozó - között 2003. október 30. napján vállalkozási szerződés jött létre az "B" (a továbbiakban: fürdő) kivitelezési munkáinak elvégzésére, 2005. február 28.-i teljesítési határidővel, vállalkozói díjként egyösszegű átalánydíjat kikötve. A fővállalkozó - mint megrendelő - és a felperes - mint vállalkozó - között 2004. március 23. napján alvállalkozói szerződés jött létre, amely alapján a felperes az esztergomi fürdő kivitelezése során a medencék víztechnológiai-, vízgépészeti- és élménypépészeti munkáinak kivitelezésére 218.000.000,- forint + áfa vállalkozói átalánydíj ellenében. Az alvállalkozói szerződés szerint alkalmazandó fővállalkozói Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) 7/6. pontja szerint a fővállalkozó az egyes szakaszszámlák nettó összege 10-10 %-át teljesítési biztosítékként, míg a teljes vállalkozói díj 5 %-át jóteljesítési garanciaként visszatarthatta. A felperes az alvállalkozói szerződésben vállalt épületgépészeti munkákat elvégezte, a

kivitelezés során - 2004. június 16. és 2005. március 16. napja között - kilenc szakaszszámlát állított ki, együttesen 120.097.597,- forint + áfa (150.121.996,- forint) összegről a fővállalkozónak címezve. A fővállalkozó a számlákat - a visszatartott 12.009.758,- forint kivételével - a felperesnek megfizette.

A II.r. alperes a fürdő kivitelezése befejezését megelőzően a fővállalkozói szerződést felmondta, és a kivitelezési munkák befejezését az I.r. alperes által vezetett konzorciumtól rendelte meg. A létesítés használatbavételét követően az üzemeltetői feladatokat az I.r. alperes látja el. Az I.r. alperes egyedüli alapítója a II.r. alperes.

A felperes módosított keresetében 12.009.751,- forint tőke és járulécai egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket jogalap nélküli gazdagodás (Ptk.361.§.) jogcímén. Keresetében azzal érvelt, hogy a fővállalkozó által visszatartott jótéjesítési garancia összege annak ellenére nem került megtérítésre a részére, hogy a szerződésében vállalt kivitelezést elvégezte, a fürdő üzembe helyezése és használatba vétele pedig megtörtént. Rámutatott arra is, hogy a fővállalkozó 423.098.000,- forintot helyezett bankgaranciaként letétbe, melyet a II.r. alperes jogszerűtlenül hívott le. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy a fővállalkozó nem teljesített a felperesnek. A felperes által beépített anyaggal és a végzett munkával a fürdő ingatlanának értéke növekedett, mindez az alperesek gazdagodásaként jelentkezett.

Az alperesek ellenkérelmükben ennek a keresetnek az elutasítását kérték. Az I.r. alperes azzal védekezett, hogy a fürdő ingatlanának nem tulajdonosa, csupán üzemeltetője, így az ingatlan értékének növekedése a gazdagodását nem eredményezhette. Azzal is érveltek, hogy a felperessel jogviszonyban nem álltak. A II.r. alperes pedig a fővállalkozónak az elvégzett munkáknak megfelelő vállalkozói díjat kifizette. Ugyanakkor a fürdő kivitelezésével kapcsolatos elszámolás iránt per van folyamatban a fővállalkozó és a II.r. alperes között.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Határozata indokolásában megállapította, hogy a Ptk.361.§.(1) bekezdésében szabályozott jogalap nélküli gazdagodás szubszidiárius törvényi szabály, annak alkalmazására tehát csak akkor kerülhet sor, ha a sérelmet szenvedett fél és a gazdagodó között más jogviszony nem áll fenn, illetve a jogvita a felek jogviszonyára irányuló speciális szabályok szerint nem bírálható el. Ezek a törvényi feltételek pedig jelen esetben nem álltak fenn. Az I.r. alperes ugyanis - nem lévén a kivitelezés által érintett ingatlan tulajdonosa - a felperesi építési-szerelési munka eredményével nem gazdagodhatott. A II.r. alperes pedig a fővállalkozóval kötött szerződés jogcíme szerint és nem pedig jogalap nélkül gazdagodott a (részben) felperes által végzett kivitelezés eredményeként.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítása iránt. Az elsőfokú bíróság döntését az I.r. alperes tekintetében azért tartotta tévesnek, mert figyelmen kívül maradt az a tény, hogy a fővállalkozóval kötött szerződés felmondását követően a fürdő kivitelezési munkáit az I.r. alperes által vezetett konzorcium fejezte be. Ezért az I.r. alperes számára is jogalap nélküli gazdagodásként jelentkezett a jótéjesítési garancia

jogcímén visszatartott összeg. A II.r. alperessel szemben pedig a Ptk.361.§-a alapján azért támaszthat követelést, mert a II.r. alperessel a felperesnek szerződése nem volt, így a felperes munkájának eredményével a II.r. alperes tulajdonosként gazdagodott. Kifogásolta ezen túl a szakértői bizonyításra irányuló indítványai indokolás nélküli mellőzését is.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítélete helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérték, egyetértve az elsőfokú határozat indokaival.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezési eljárás során is irányadó tényállásból helyes jogkövetkeztetésre jutva tartotta alaptalannak a felperes jogalap nélküli gazdagodás (Ptk.361.§.(1) bekezdés) jogcímén előterjesztett keresetét. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítélete indokaival egyetért, azokat részleteiben megismételni nem kívánja, így azokra csak utal. (Ptk.254.§.(3) bekezdés)

Az ítélet tábla a fellebbezésben foglaltakra kiemeli, hogy a felperes a fővállalkozó "C" Rt. „Fa.” által jótéjesítési garancia címén visszatartott összegre az I.r. alperessel szemben nem tarthat igényt pusztán azon tény alapján, hogy az I.r. alperes - a "C" Rt.-vel kötött fővállalkozási szerződés megszűnte után - maga is fővállalkozója volt az esztergomi fürdő kivitelezési munkáinak. A felperes maga sem állította, hogy az I.r. alperes fővállalkozása során az I.r. alperessel jogviszonyban állt volna és a felperes által előadottak alapján sem mutatható ki olyan vagyoni előny az I.r. alperesnél, amely a felperes rovására jogcím nélkül keletkezett volna.

A Ptk.361.§-ához kialakított bírói gyakorlat (pl.: EBH 2005/1226.) következetes abban, hogy a jogalap nélküli gazdagodás tényállása csak akkor lehet kötelesteremtő, önálló követelési jogcím, ha az érintett felek között más jogviszony nem áll fenn, vagy a konkrét szerződés kereteit meghaladó gazdagodáshoz jut hozzá az ellenérdekű fél. Ezért a vállalkozási eredmény létrehozásában közreműködő alvállalkozó (Ptk.315.§., 391.§.) a szerződési láncolat kikerülésével a vállalkozói díj iránti igényével nem fordulhat a saját megrendelője (a fővállalkozó) helyett a fővállalkozó megrendelőjével szemben annak alap nélküli gazdagodására hivatkozva. Helyesen mutatott így rá az elsőfokú bíróság, hogy a II.r. alperes nem alap nélkül, hanem a fővállalkozóval kötött vállalkozási szerződés jogcímén „gazdagodott” a vállalkozói mű eredményével.

Az ugyan kétségtelen, hogy az alvállalkozó felperes nem állt közvetlen jogviszonyban a megrendelő II.r. alperessel és az üzemeltető I.r. alperessel, de ez nem eredményezi azt, hogy a felperes a Ptk.361.§.(1) bekezdése alapján az alperesektől követelhetné a fővállalkozó által visszatartott díja megfizetését. Az alap nélküli gazdagodás ugyanis helyettesítő, kiegészítő törvényi tényállás, így az nem válhat a vállalkozói díj iránti követelés alapjává, amennyiben

a díj kifizetésére tényleges jogalapot teremtő (al) vállalkozói szerződés szerint a felperes annak megtérítésére jogszerű igénnyel rendelkezik.

Ezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.256/A.§. (1) bekezdés f./ pontja alapján tárgyaláson kívül felülbírálv, azt a Pp.253.§.(2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes a Pp.78.§.(1) bekezdés alapján viselni köteles az alperesek másodfokú eljárásban felmerült, ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. Ennek összegét az ítéltábla a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3.§.(3) - (6) bekezdései alapján az áfával emelt 75.000,- forintban határozta meg.

Győr, 2010. évi november hó 10. napján

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: